

*Лайлай рикҫелай
ракъурай инсан –
Ватандин цла туькҫуьн
тийир къван.*

Тарсунин тема:

**«Чал ва диде
лезги поэзияда»**

Аялрин сочиненияр

© 1995 Lenton Srinette

Диде, гьуьрмет берекат ва лезги чӀал

Мектебда чаз гузвай тарсар ибур я.

Диде хьиз заз кӀан хьанай зи лезги чӀал

Къаст эцигнай чирда лугьуз адан сир

***Чал миже я дидейрин
Михъи, гьалал некледин.
Азадвилин женгера
Чи бубайрин гьекъедин.***

**Сифте лай-лай, эвел гъарай,
Дидед члалал ван хъана заз.**

-Чан-чан,- лугъуз, мецел рахай,

Дидедин члал клан хъана заз.

*ЛАЙЛАЙ РИКІЕЛАЙ
РАКЪ УРАЙ ИНСАН –
ВАТАНДИН ЦЛА
ТУЪКІУЪН ТИЙИР КЪВАН*

*Къуй чир хъурай аялдиз,
Дад сивемаз некІедин.*

*Дидед чІалан диб
къвезвайди,*

Лайлайдилай дидедин

Диде тийиҗсирдаз

каснн

чир җедач

Диде кІвалин даях я.

Буба авачир аял садра,

диде авачирди

иридра етим я.

*Диде ди кый лагъайт Іани,
веледдин кыл кІеви жседа*

*КІеве гъатайла,
диде ди з гъарайда.*

*Агъзур халадикай
са диде жседач.*

*Чал
дидединди хъана кІанда,
кІвал бубадинди*

*Диде ди чранвай фу
баят жседач.*

*Адахъ чІал кІанардай
руьгъ,
къуват жседа*

*Дидед чIалан некледик кIар
хуькуьрмир вуна,*

*Ягь гадарна, чарад жувал
хъуьруьрмир вуна.*

*Гьич затIни туш чи уьмуьрда
къизилрин гьамбар,*

*ЧIалан ялав, мецин ишигь
туьхуьрмир вуна.*

**Саидин чIал , Меликан чIал
яхъ вине,
Сулейманан, Эминан чIал,
лезгияр.
Гъурбатдани хъайитIани,
лагъ: "Диде".
Жуван чIалал рахадайвал,
лезгияр!**

***«Ківалин кіараб диде
хуьх уьтквемдиз,
диде хуьх,
рикI аватIа, беденда»***

Жуван хайи члал такландаз,

Клан жедани диде вичин?

Вичин хайи квал такландаз

Клан жедани уьлкве вичин.

**Чир авурла, гьарфар, сесер,
Ачух жеда дуьньяд сирер
Вуж хьурай чаз а кар таклан
Чир хьун клан я писни-хъсан.
Чир авурла, писни хъсан,
Ачух жед чи вилик майдан.
Алахъда чун мадни хъсан
Тарсар чириз лезги члалан**

**«Жуван агалкъунралди дуьньядин жуьреба-
жуьре пиплера пак тир "лезги" гаф
машгьур ийиз чалишмиш жезва.**

Им зи буржарикай я.

**Куьн алемдин гьи пипле хьайитлани,
гьамиша "лезги" гафуниз, тIварцIиз
гьуьрмет ая»**

Четин гафарин баянар

Рубаи - философиядин мана квай 4 цларцін, 1,2,4-цларар рифмада авай, 3-цлар субай жедай шиир.

Гъезел - пудалай тлімил, 12-далай гзаф тушир, 2 цларцін бейтерикай ибарат шиир (жанр стиха).

Марифатлу – савадлу, чирвал авай (образование).

Бейни - къатлунар (разум, сознание).

Панагъ - даях, куъмек (поддержка, опора)

